

Toxumçuluq təsərrüfatı yenidən qurulur

Azərbaycan-Türkiyə toxumçuluq və araşdırma ortağı müəssisəsi Şimal bölgəsində bu sahədə ixtisaslaşmış yeganə təsərrüfatdır. Müəssisə əsasən taxıl toxumçuluğu ilə məşğuldur. Son illər burada yüksək kondisiyalı keyfiyyətli toxum istehsalının artırılması istiqamətində xeyli iş görülmüşdür. Təsərrüfat ötən il bölgənin, eləcə də Naxçıvan MR, Biləsuvar, Quba, Qusar rayonlarının taxılçılıq təsərrüfatlarını, "Azərtoxum" və "Qarabağtoxum"u keyfiyyətli toxumla təmin etmişdir. Toxumçuluq təsərrüfatlarına yüz tonlarla elit toxum satılıb. Sahələrin məhsuldarlığı bəzi yerlərdə 50 sentnerə yaxın olmuşdur. Hazırda taxıl toxumçuluğunun mərkəzi kimi müəssisə yenidən qurulur.

Müəssisənin direktoru İmamhüseyn Şirinov burada gedən işlər, baş verən yeniliklər, qarşıya çıxan problemlər barədə danışıq. Onu da qeyd edək ki, İ.Şirinov uzun illərdir ki, kənd təsərrüfatı sahəsində rəhbər vəzifələrdə çalışır. Bu yaxınlarda təcrübəli kənd təsərrüfatı işçisi səmərəli fəaliyyətinə görə "Tərəqqi" medalına layiq görülmüşdür.

Direktor deyir ki, taxılçılığın əsasını keyfiyyətli toxum təşkil edir. Saf toxum həm də bol məhsul deməkdir. Kollektivimizin əsas məqsədi də elə buna nail olmaqdır. Müəssisəmizin sərəncamında 929 hektar yararlı torpaq sahəsi vardır. Bu ilin məhsulu üçün 660 hektarda taxıl əkməmiş. 161 hektarda tərəvəz, 21 hektarda isə yonca əkəcəyik. Taxıl sahələrində "Qobustan", "Şəfəq", "Fatimə", "Qarabağ", "Gönən", "Bayraqdar" kimi buğda sortlarını yetişdiririk. Bundan başqa, 91 hektarda "Qarabağ-22" arpa sortu əkməmiş. Qeyd edim ki, sahələrdə uzun illər eyni məhsul əkildiyindən torpaq yorulub. Odur ki, növbəli əkin sistemindən istifadə edirik.

Bu ildən təsərrüfatımızda bir qədər yeniliklər etmişik. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Elm Mərkəzinin təşərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Elm Mərkəzinin

toxum sınağı sahəsi yaratmışıq. Tarlada əkdiyimiz buğda sortlarının bu il sınağını keçirəcək, hansı sortun daha məhsuldar olmasını öz təsərrüfatımızda görə biləcəyik. Ən məhsuldar buğda sortlarını ilbəil artırmaqla, toxum fondunu öz müəssisəmizdə yaratmaq fikrindəyik. Təcrübə sahəsində biz həm də hansı sortların unlu şəh, qonur pas, sarı pas xəstəliklərinə, xarici mühit amillərinə davamlılığını öyrənəcəyik.

Təsərrüfatımızda daha bir yenilik Toxum Emalı Fabrikinin tikintisidir. Fabrikin tikintisində məqsəd regionun

taxıl toxumçuluğu bazasını yaratmaqdan ibarətdir. Fabrik 3 min tonluq 4 bunkerden ibarətdir. Bunkerlərin 2-si 500, 2-si 1000 tonluqdur. Laboratoriyada toxum analiz olunaraq karantin alaqları yoxlanılacaq, hər bir kiloqram taxılın neçə faizinin yararlı toxum olması müəyyən ediləcəkdir. Fabrikdə xüsusi aparatlar vasitəsilə təmiz kondisiyalı toxum sortları müəyyənləşdiriləcəkdir. Bundan sonra təmiz toxum dərmanlanaraq anbara yığılacaqdır. Müəyyən olunmuş elit toxumlar

toxumlar digər taxılçılıq təsərrüfatlarına satılacaqdır. Bütün subsidiya alan toxumçuluq təsərrüfatları yaxın gələcəkdə toxumu ancaq bu fabrikdən alacaqlar.

Müəssisədə xeyli yararsız vəziyyətə düşmüş, kol-kos basmış zibilliklərə dönmüş 30 hektara yaxın torpaq sahəsi təmizlənərək əkinə yararlı vəziyyətə gətirilmişdir. Hazırda bu iş davam etdirilir. Təmizlənmiş yerlərdə taxıl və tərəvəz əkilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Müəssisədə xeyli abadlıq-yaşıllaşdırma işləri də aparılmışdır. Təsərrüfatın ərazilərində çoxlu sayda ağac və bəzək kolları əkilib. İdarə binasının daxili təmir olunub, iş şəraiti yaxşılaşdırılıb. İdarənin həyətində su çəkilib. Bulaq düzəldilib. Bütün bunlar son iki ildə görülən işlərdir.

Müəssisənin direktoru deyir ki, işdə müəyyən çətinlik və problemlərlə üzləşirik. Təsərrüfatın sahələrini, arxları kol-kosdan təmizləyərkən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin regional idarəsi bizə irad tutur, müəssisəni cərimələyir. Əlaqədar təşkilatlardan xahiş edirik ki, bu məsələnin həllində bizə köməklik göstərsinlər. Məlumdur ki, taxıl sahəsindən məhsul yığılı başa çatan kimi küləş yığılmalı, şum sürülməlidir. Küləşin müştəri olmadığından sahəni təmizləyib şum sürə bilmirik. Yandırmaya da icazə verilmir. Mövcud texnikanın təmirində də çətinliyimiz vardır. Bölgədə traktor və kombaynların yanacaq nasoslarını təmir edən sexlər yoxdur. Xarabə nasosları təmir etdirmək üçün Göyçay və ya Yevlax rayonlarına getməli oluruq. Yaxşı olar ki, hər bölgədə aqrolizinqlərin bazasında kənd təsərrüfatı texnikalarının təmiri sexləri və ehtiyat hissələrin satıldığı mağazalar açılınsın. Ümid edirik ki, əlaqədar təşkilatlar qaldırılan məsələlərə öz müsbət münasibətini bildirecək, problemlərin aradan qaldırılması üçün təsərrüfatçılara lazımı kömək göstərəcəklər.